

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

25 януари 2024 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Директива 98/83/ЕО — Качество на водите, предназначени за консумация от човека — Член 4, параграф 1 — Задължение на държава членка да вземе необходимите мерки, за да гарантира, че водите, предназначени за консумация от човека, са здравословни и чисти — Част Б от приложение I — Превишаване на пределно допустимите концентрации на трихалометани в питейната вода — Член 8, параграф 2 — Задължение на държавите членки възможно най-бързо да приемат необходимите мерки за отстраняване, за да се възстанови качеството на водите, и да дадат приоритет на тяхното прилагане“

По дело C-481/22

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 18 юли 2022 г.,

Европейска комисия, представлявана от L. Armati и E. Sanfrutos Cano,

ищец,

срещу

Ирландия, представлявана от M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce M. Tierney, подпомагани от C. Donnelly, SC, и D. Fennelly, BL,

ответник,

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, изпълняващ функцията на председател на състава, S. Rodin (докладчик), L. S. Rossi, съдии,

генерален адвокат: A. Rantos,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: английски.

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че:

- като не е взела необходимите мерки, за да гарантира, че водите, предназначени за консумация от човека, отговарят на минималните изисквания за концентрация на трихалометани (наричани по-нататък „ТХМ“) във водите в съответствие с параметричните стойности, определени в част Б от приложение I към Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 година относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека (ОВ L 330, 1998 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 4, стр. 255) в 21 обществени водоснабдителни зони: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aghrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply и Ballymagroarty (Ирландия), и в 9 частни групови водоснабдителни системи: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) и Keash (Ирландия), и
- като не е следила в горепосочените обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, и като не е дала приоритет на прилагането на тези мерки, като се има предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората,

Ирландия не е изпълнила задълженията си по член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея и по член 8, параграф 2 от тази директива.

I. Правна уредба

A. Правото на Съюза

2 Съображение 29 от Директива 98/83 гласи:

„[К]ато има предвид, че е уместно да се разреши на държавите членки да допускат при определени условия някои дерогации от настоящата директива; като има предвид, че освен това е необходимо да се даде съответна нормативна рамка за тези дерогации, при условие че те не представляват потенциална заплаха за здравето на хората и че не съществува друг разумен начин за поддържане на доставката на водите, предназначени за консумация от човека, в съответния отрасъл“.

3 Съгласно член 4, параграф 1 от тази директива:

„Без да се засягат задълженията, които произтичат от други общностни разпоредби, държавите членки вземат необходимите мерки за осигуряване здравословност и чистота на водите, предназначени за консумация от човека. За постигане на минималните изисквания на настоящата директива водите, предназначени за консумация от човека, са здравословни и чисти, когато:

а) не съдържат брой или концентрация на микроорганизми, на паразити или на всякакви други вещества, представляващи потенциална опасност за здравето на хората, и

б) съответстват на минималните изисквания, определени в приложение I, части А и Б,

и ако съгласно съответните разпоредби на членове от 5 до 8 и член 10 и съгласно Договора държавите членки приемат всички други необходими мерки, за да гарантират, че водите, предназначени за консумация от човека, отговарят на изискванията на настоящата директива“.

4 Член 8, параграф 2 от посочената директива предвижда:

„Ако въпреки взетите мерки за изпълнение на задълженията, наложени от член 4, параграф 1, водите, предназначени за консумация от човека, не съответстват на параметричните стойности, определени в съответствие с член 5, с уговорката по член 6, параграф 2, съответната държава членка следи за това, необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството и дава приоритет на тяхното прилагане, като взема предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората“.

5 Съгласно член 9 от Директива 98/83, озаглавен „Дерогации“:

„1. Държавите членки могат да предвидят дерогации от параметричните стойности, определени в приложение I, част Б, или определени в съответствие с член 5, параграф 3, до друга определена от тях максимална стойност, доколкото никоя дерогация не представлява потенциална опасност за здравето на хората и доколкото не съществува друг разумен начин за запазване на разпределението на водите, предназначени за консумация от човека, в съответния отрасъл. Тези дерогации са възможно най-ограничени във времето и не надхвърлят три години — период, след чието изтичане се изготвя отчет, за да се установи дали е постигнат достатъчен напредък. Когато дадена държава членка има намерение да допусне втора дерогация, тя предава на Комисията изготвения отчет, както и мотивите, които обосновават нейното решение да допусне втора дерогация. Тази втора дерогация не надхвърля три години.

2. В изключителни случаи държава членка може да поиска от Комисията трета дерогация за период, ненадхвърлящ три години. Комисията се произнася по това искане в срок от три месеца.

3. Всяка дерогация, допусната в съответствие с параграфи 1 и 2, трябва да съдържа следните сведения:

а) мотивите за дерога[ц]ията;

- б) съответния параметър, резултатите от предишни проверки и максимално допустимата стойност, предвидена съгласно тази дерогация;
- в) географската зона, количеството вода, разпределяно ежедневно, съответното население и евентуалното отражение върху съответните предприятия от хранителната промишленост;
- г) подходяща програма за контрол, предвиждаща, според случая, по-чести проверки;
- д) резюме на плана за необходимите мерки за отстраняване, включващ график на дейностите, оценка на разходите и разпоредби по отчетността;
- е) изискваната продължителност на дерогацията.

4. Ако компетентните органи преценят, че неспазването на параметричната стойност е маловажно и че мерките за отстраняване, взети в съответствие с разпоредбите на член 8, параграф 2, позволяват да се поправи положението в максимален срок от тридесет дни, изискванията, предвидени в параграф 3, не трябва да се прилагат.

В този случай само максимално допустимата стойност за съответния параметър и даденият срок за поправяне на положението трябва да се определят от компетентните органи или от другите съответни инстанции.

5. Прибягването до параграф 4 повече не е възможно, когато една и съща параметрична стойност, приложима към дадено водоснабдяване, не е била спазвана в продължение на повече от тридесет дни общо през последните дванадесет месеца.

6. Всяка държава членка, която прибягва до предвидените в настоящия член дерогации, следи засегнатото от тези дерогации население да бъде информирано бързо и по подходящ начин за дерогацията и за съпътстващите условия. Държавата членка следи освен това да се дадат съвети, според случая, на специални групи от населението, за които дерогацията може да представлява особен риск.

Тези задължения не се прилагат в случаите, посочени в параграф 4, освен ако компетентните органи не решат противното.

7. Освен за дерогациите, допускани в съответствие с параграф 4, държавите членки информират Комисията в срок до два месеца за всяка дерогация, отнасяща се до разпределение, което е 1 000 [кубични метра (м³)] средно на ден или което снабдява над 5 000 души, като ѝ представят сведенията, посочени в параграф 3.

8. Настоящият член не се прилага за водите, предназначени за консумация от човека, продавани в бутилки или в контейнери“.

6 Член 14 от същата директива, озаглавен „Срок за привеждане в съответствие“, гласи:

„Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че качеството на водите, предназначени за консумация от човека, е приведено в съответствие с настоящата директива, в срок до пет години, считано от влизането ѝ в сила, без да се засягат бележки 2, 4 и 10 от приложение I, част Б“.

7 Член 15 от Директива 98/83, озаглавен „Изключителни случаи“, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Държавите членки могат в изключителни случаи и за отграничени географски зони да представят на Комисията специално заявление за продължаване на срока, предвиден в член 14. Това продължаване не трябва да надхвърля три години; след изтичането на този период се извършва преразглеждане, чиито резултати се предават на Комисията, която може въз основа на това преразглеждане да разреши второ продължаване на срока до три години. Настоящата разпоредба не се прилага за водите, предназначени за консумация от човека, продавани в бутилки или в контейнери.

2. В надлежно мотивираното заявление се излагат срещаните трудности и се дават минимум всички информации, предвидени в член 9, параграф 3“.

8 Приложение I към тази директива, озаглавено „Параметри и параметрични стойности“, съдържа част Б, озаглавена „Химически параметри“, съгласно която:

„Параметър	Параметрична стойност	Единица	Бележки
[...]	[...]	[...]	[...]
Общо трихалометани [ТХМ]	100	[микрограм/литър (µg/l)]	Сума на концентрациите с отбелязани съставки; (бележка 10)
[...]	[...]	[...]	[...]

[...]

Бележка 10: Ако е възможно, без да се нарушава дезинфекцията, държавите членки трябва да се стараят да постигнат по-ниска стойност.

Отчитаните съставки са: хлороформ, бромформ, дибромохлорометан и бромодихлорометан.

За водите, посочени в член 6, параграф 1, букви „а“, „б“ и „г“, тази стойност трябва да се спазва най-късно десет календарни години, считано от датата на влизане в сила на настоящата директива. Параметричната стойност за общо ТХМ през периода между петата и десетата година, считано след влизането в сила, е 150 µg/l.

Държавите членки следят да се вземат всички подходящи мерки за възможно най-голямо намаление на концентрацията на ТХМ във водите, предназначени за консумация от човека, по време на необходимия период за постигане на параметричната стойност.

Като прилагат мерките, целящи постигането на тази стойност, държавите членки постепенно дават приоритет на зоните, в които концентрациите на ТХМ във водите, предназначени за консумация от човека, са най-високи“.

Б. Ирландското право

- 9 Първоначално Директива 98/83 е транспонирана в ирландското право с European Communities (Drinking Water) Regulations 2000 (Правилник на Европейските общности от 2000 г. (питейна вода), S.I. № 439/2000), заменен понастоящем с European Union (Drinking Water) Regulations 2014 (Правилник на Европейския съюз от 2014 г. (питейна вода), S.I. № 122/2014), изменен (наричан по-нататък „Правилникът от 2014 г. относно питейната вода).
- 10 Член 4 от Правилника от 2014 г. относно питейната вода гласи:
- „1. Съобразно дерогациите по член 11, водоснабдителното предприятия гарантира, че водите са здравословни и чисти и отговарят на изискванията на настоящия правилник.
2. За целите на параграф 1 водите са здравословни и чисти, когато:
- а) не съдържат брой или концентрации на микроорганизми, на паразити или на вещества, представляващи потенциална опасност за здравето на хората, и
- б) съответстват на стандартите за качество, определени в таблици А и В, част 1 от приложението“.
- 11 Съгласно член 10, параграф 4 от Правилника от 2014 г. относно питейната вода:
- „При условията на член 9 и параграфи 5 и 8, когато вследствие на проверка за целите на настоящия правилник се установи, че качеството на водите, предназначени за консумация от човека, не съответства на параметричните стойности, определени в част 1 от приложението, при условията на съществуващите по настоящия правилник дерогации, контролният орган трябва:
- а) да следи за това необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството на водите, като за тази цел може да даде всякакви указания на съответното водоснабдително предприятие, които счита за подходящи;
- б) да даде приоритет на мерките по прилагане, като отчете, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората;
- в) освен ако в насоките по член 8 не е посочено друго, в 14-дневен срок от получаване на резултатите от проверката да разпорежи на водоснабдителното предприятие да изготви програма за действия, да я представи за одобрение на контролния орган в срок от 60 дни и да я приведе в изпълнение с оглед на подобряване на качеството на водите, за да гарантира спазването на настоящия правилник възможно най-бързо, най-късно [в срок от една или две години, в зависимост от случая]“.

II. Досъдебната процедура

12. Считано от 1 януари 2014 г., Irish Water, публично водоснабдително дружество, предоставя обществени услуги по управление на водите на територията на Ирландия, и под надзора на Environmental Protection Agency (Агенция за защита на околната среда, Ирландия, наричана по-нататък „ЕРА“) следи за това качеството на питейната вода да отговаря на стандартите, установени в Директива 98/83, и на националните разпоредби за транспонирането ѝ в ирландския правен ред. Считано от тази дата, на Irish Water е възложена отговорността за разпределението на питейната вода в зоните на 34 общински и областни съвета. Освен обществените водоснабдителни мрежи, управлявани от Irish Water, частни кооперации под името „Group Water Schemes“ (частни групови водоснабдителни предприятия), предоставят услуги по разпределение на питейната вода в определен брой селски райони.
13. На 3 декември 2014 г. и на 23 януари 2015 г. службите на Комисията изискват от ирландските власти да им предоставят информация за прилагането на Директива 98/83 в тази държава членка. Ирландските органи отговарят съответно на 9 януари и на 19 март 2015 г., като представят подробни сведения относно степента на превишаване на пределно допустимите концентрации на ТХМ в питейната вода в Ирландия, информацията, предоставена на обществеността и въведените мерки за отстраняване.
14. След разглеждане на информацията, предоставена от ирландските власти на 9 януари и на 19 март 2015 г., службите на Комисията ги уведомяват на 11 май 2015 г., че така описаното положение не е в съответствие с изискванията на членове 4 и 8 от Директива 98/83 и на част Б от приложение I към нея. Ирландските власти реагират на този извод с писмо от 28 септември 2015 г. и въпросът е обсъден на среща, проведена на 1 декември 2015 г. между тези власти и службите на Комисията.
15. На 7 март 2016 г. ирландските власти изпращат първи доклад за напредък, който е допълнен на 29 април 2016 г. По отношение на частните групови водоснабдителни системи, чието състояние е счетоно за бъдещо безпокойство, тези власти представят специални доклади.
16. След ново искане от страна на службите на Комисията, изпратено на ирландските власти на 9 август 2016 г., последните им изпращат с писмо от 30 август 2016 г. втори доклад за напредък и отделни доклади по отношение на частните групови водоснабдителни системи. На 18 ноември 2016 г. ирландските власти изпращат трети доклад за напредък.
17. След разглеждането на трите доклада за напредък Комисията приема, че въпреки известния напредък няколко водоразпределителни мрежи явно продължават да са в несъответствие с изискванията на Директива 98/83. Поради това на 20 юли 2018 г. тази институция изпраща официално уведомително писмо, в което констатира, че посочената държава членка не е изпълнила задълженията си по член 4 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея и по член 8 от тази директива, що се отнася до 73 обществени водоснабдителни зони, обслужващи население от 481 218 жители, и 24 частни групови водоснабдителни системи, обслужващи население от 22 989 жители.
18. На 19 октомври 2018 г. Ирландия отговаря на официалното уведомително писмо, като подробно описва постигнатия вече напредък и посочва, че пълното привеждане на нейното положение в съответствие с изискванията на Директива 98/83 ще бъде постигнато в края на 2021 г.

- 19 На 15 май 2020 г. Комисията изпраща мотивирано становище на Ирландия, в което приема, че като не е взела необходимите мерки за това водите, предназначени за консумация от човека, да отговарят на минималното изискване за наличието в тях на ТХМ в съответствие с параметричните стойности, установени в част Б от приложение I към Директива 98/83, в конкретно посочени от нея 31 обществени водоснабдителни зони, обслужващи население от 284 527 жители, и в 13 частни групови водоснабдителни системи, обслужващи население от 9 701 жители, и за това необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо, за да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека в тези обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи, и като не дала приоритет на тяхното прилагане, вземайки предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората, Ирландия не е изпълнила задълженията си, произтичащи от член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея и по член 8, параграф 2 от тази директива.
- 20 С това мотивирано становище Комисията също така разпорежда на Ирландия да изпълни задълженията си в срок от четири месеца, считано от изпращането на мотивираното становище, най-късно до 15 септември 2020 г.
- 21 На 18 септември 2020 г. Ирландия отговаря на мотивираното становище, а на 2 март 2021 г. изпраща допълнителна информация на Комисията. На 18 юни 2021 г., в отговор на искане на службите на Комисията, ирландските власти изпращат резултата от техните действия по наблюдение във връзка с 2020 г.
- 22 В отговора си на мотивираното становище Ирландия потвърждава, че е постигнала трайно спазване на изискванията на Директива 98/83 в петнадесет от тридесетте и една обществени водоснабдителни зони и в три от тринадесетте частни групови водоснабдителни системи, посочени в това становище.
- 23 С писмо от 2 март 2021 г. Ирландия уведомява Комисията за привеждане в съответствие на две други обществени водоснабдителни зони.
- 24 На 19 май 2021 г. Комисията изпраща на Ирландия техническо искане да ѝ предостави данните от наблюдението на концентрациите на ТХМ, отнасящи се до 2020 г. за всички обществени водоснабдителни зони, за които се отнася производството за установяване на нарушение.
- 25 На 18 юни 2021 г. Ирландия предоставя данни за по-голяма част от тези водоснабдителни зони. За сметка на това Комисията не получава никакви данни от наблюдението, или пък получава само непълни данни, по отношение на три обществени водоснабдителни зони, обхванати от мотивираното становище.
- 26 Тъй като не е удовлетворена от отговорите и информацията, предоставени от Ирландия, Комисията решава да предяви настоящия иск за неизпълнение на задължения от държава членка.

III. По иска

- 27 В подкрепа на иска си Комисията изтъква две твърдения, които са изведени, първото, от нарушение на член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея, тъй като Ирландия не е приела необходимите мерки водите, предназначени за консумация от човека, да отговарят на минималното изискване за концентрация на ТХМ в тях в съответствие с параметричните стойности, посочени в това част Б от приложение I, що се отнася до качеството на водите, предназначени за консумация от човека в 21 обществени водоснабдителни зони и в 9 частни групови водоснабдителни системи, и второто, от нарушение на член 8, параграф 2 от Директива 98/83, тъй като Ирландия не приела възможно най-бързо необходимите мерки за отстраняване, за да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, в тези обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи, като вземе предвид по-специално тежестта на превишаване на съответната параметрична стойност и потенциалната опасност за здравето на хората.
- 28 Най-напред, следва да се припомни, че ТХМ са химични съединения, които се образуват при реакция между дезинфектанти на основата на хлора и органичната материя във водата, като бактерии и растителни отпадъци. Те често се съдържат в питейната вода, в частност в системите за пречистване на водите, в които се използва хлор за унищожаване на бактериите и замърсителите.
- 29 ТХМ предизвикват безпокойство за човешкото здраве и околната среда, тъй като продължителното излагане на високи нива от тези химични съединения в питейната вода може да породят риск например от рак, в частност рак на пикочния мехур или рак на дебелото черво, и да предизвика стомашно-чревни проблеми и кожни възпаления. Освен това, веднъж изхвърлени в околната среда, ТХМ може да бъдат токсични за водната фауна, да нарушат сладководните екосистеми и да доведат до образуването на мъртви зони в океана, предизвиквайки прекомерен растеж на водорасли.
- 30 Съгласно Директива 98/83, за да се намалят концентрациите на ТХМ в питейната вода, органите за водно регулиране и пречистване на питейната вода трябва да използват алтернативни методи за дезинфекция, да намаляват количеството органична материя в необработената вода и да оптимизират процеса на пречистване, така че да сведат до минимум образуването на тези съединения.

A. По допустимостта на иска в частта относно три обществени водоснабдителни зони

1. Доводи на страните

- 31 Ирландия твърди, че искът на Комисията е недопустим в частта относно обществените водоснабдителни зони на Drimoleague, Ring/Helvick и Grangemore.
- 32 В писмената си защита тази държава членка твърди, че „основната отправна точка при определяне дали дадено обществено водоснабдяване спазва или не параметричните стойности, установени за ТХМ, е списъкът на действията за корекция на ЕРА“. Посочената държава членка твърди, че съответните три обществени водоснабдителни зони не са били включени в списъка на действията за корекция „тъй като вече не съществували“. Ирландия

признава, че в подобни ситуации Комисията зависи в голяма степен от информацията, предоставена от съответната държава членка, но оспорва факта, че в случая не е изпълнила задължението си за информиране.

- 33 Комисията твърди, че Ирландия е допуснала грешка, като не я е уведомила конкретно за извеждането от експлоатация на тези три обществени водоснабдителни зони и не представила данните, които позволяват да се докаже съответствието на новите водоразпределителни мрежи със задълженията, произтичащи от Директива 98/83, а по отношение на обществените водоснабдителни зони на Ring/Helvick и Grangemore, и като не мотивирала отпадането на „несъответстваща на изискванията водоснабдителна зона“ от списъка на действията за корекция.
- 34 Според Комисията Ирландия не я уведомила, че обществената водоснабдителна зона на Drimoleague вече е свързана към водоснабдителната мрежа на Skibbereen (Ирландия). Поради това в момента, в който е предявила исковата си молба, тази институция не е разполагала с никаква информация, от която да може да заключи, че проблемът с качеството на питейната вода в обществената водоснабдителна зона на Drimoleague е разрешен. Едва в рамките на писмената си защита Ирландия предоставила данни от наблюдение, в които се сочи, че водоразпределителната мрежа на Skibbereen отговаря на параметричните стойности, установени за ТХМ. Тази информация била представена твърде късно, за да може да бъде взета предвид при преценката за основателността на иска в частта, която се отнася до обществената водоснабдителна зона на Drimoleague.
- 35 Ирландия твърди, че макар Комисията да сочи, че не е била уведомена, че обществената водоснабдителна зона на Drimoleague вече се обслужва от друга водоразпределителна мрежа, тази институция все пак приема, че отпадането на тази зона от списъка на действията за корекция непременно е трябвало да послужи за индикатор за съответствие с изискванията. В случая обаче, макар на 18 юни 2021 г. ирландските власти да са представили на Комисията резултати от наблюдение, които посочват превишаване на параметричните стойности на ТХМ, установено на 21 юли 2020 г. в тази обществена водоснабдителна зона, това не променяло факта, че обществената водоснабдителна мрежа на Drimoleague вече не съществувала към датата, определена в мотивираното становище, а именно 15 септември 2020 г.
- 36 Що се отнася до обществените водоснабдителни зони на Ring/Helvick и Grangemore, в писмената си защита Ирландия твърди, че към тази дата те също не съществували вече, както това било видно от информацията, представена от тази държава членка в отговор на мотивираното становище.
- 37 Според Комисията посочването в отговора на мотивираното становище само на обстоятелството, че тези две обществени водоснабдителни зони са оттеглени от „списъка на ЕРА за действия за корекция относно ТХМ“, не ѝ позволило да заключи, че понастоящем тези зони отговарят на изискванията, определени в Директива 98/83. Въпреки промяната, която очевидно се е случила преди изпращането на мотивираното становище, Ирландия не я уведомила, че обществените водоснабдителни зони на Ring/Helvick и Grangemore вече са свързани с водоразпределителните мрежи, съответно на Dungarvan и на Boyle (Ирландия). Освен това, когато била предоставена информацията, тя не била съпроводена с никакви данни, които да позволят на Комисията да приеме, че жителите на водоснабдителните зони на Ring/Helvick и Grangemore вече са свързани водоразпределителна мрежа, която отговаря на съответните параметрични стойности.

Следователно към момента на предявяване на исковата молба Комисията не е разполагала с никаква информация, която да ѝ позволи да заключи, че проблемът с качеството на питейната вода в обществената водоснабдителна зона на Ring/Helvick и Grangemore вече е разрешен.

- 38 Комисията подчертава също така обстоятелството, че Съдът вече е отхвърлил довод, че извеждането от експлоатация на несъответстваща на изискванията обществена водоснабдителна система и свързването на предходно обслужваната от тази система зона към нова обществена водоснабдителна зона, е достатъчно, за да се сложи край на производство по установяване на нарушение, което се отнася до водоснабдяване, което не отговаря на изискванията, без да е необходимо да се уведомява Комисията за промяната, нито да се предоставят данни относно нивата на ТХМ в новата водоснабдителна зона. Определено административно преустройство не правело безпредметно производството по установяване на нарушение и, ако действително ставало въпрос за полезно разрешение, съответната държава членка била длъжна да предостави ясна информация, с която да обясни административната промяна, например извеждането от експлоатация на дадена водоснабдителна мрежа и свързването на съответната зона към друга водоразпределителна мрежа, както и данни, от които може да се заключи, че с промяната е разрешен проблемът, т.е. че новото водоснабдяване е в съответствие с параметричните стойности, определени в Директива 98/83.
- 39 Комисията счита, че е представила достатъчно доказателства за нарушението. Освен това била поискала допълнителна информация след отговора на Ирландия на мотивираното становище и преди да сезира Съда, въпреки че не била длъжна да го прави съгласно член 258 ДФЕС.

2. Съображения на Съда

- 40 Ирландия твърди по същество, че настоящият иск е недопустим в частта за обществените водоснабдителни зони Drimoleague, Ring/Helvick и Grangemore, тъй като към момента на изтичане на определения в мотивираното становище срок, а именно 15 септември 2020 г., съответните три зони вече не били част от списъка на действия за корекция на ЕРА, тъй като вече не съществували. По-конкретно обществената водоснабдителна зона Drimoleague била включена към разпределителната система на Skibbereen, тази на Ring/Helvick била включена към разпределителната система на Dungarvan, а обществената водоснабдителна зона на Grangemore била обединена с тази на Boyle.
- 41 Най-напред, следва да се отбележи, от една страна, че съгласно постоянната съдебна практика относно тежестта на доказване, в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение. Именно тази институция трябва да представи на Съда необходимите доказателства, въз основа на които той да провери дали е налице това неизпълнение на задължения, без Комисията да може да се позовава на каквато и да било презумпция (решение от 5 март 2020 г., Комисия/Кипър (Събиране и пречистване на градските отпадъчни води), C-248/19, EU:C:2020:171, т. 20 и цитираната съдебна практика).

- 42 Единствено когато Комисията е представила достатъчно доказателства за установяване на определени факти на територията държавата членка ответник, тази държава следва да оспори по същество и подробно така представените доказателства и произтичащите от тях последици (решение от 5 март 2020 г., Комисия/Кипър (Събиране и пречистване на градските отпадъчни води), C-248/19, EU:C:2020:171, т. 21 и цитираната съдебна практика).
- 43 Освен това наличието на неизпълнение на задължения трябва да се преценява с оглед на положението на съответната държава членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, последващи промени не могат да се вземат предвид от Съда (решение от 17 декември 2020 г., Комисия/Гърция, C-849/19, EU:C:2020:1047, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 44 В случая това означава, че наличието на твърдяното неизпълнение на задължения следва да се преценява с оглед на положението в Ирландия към момента на изтичането на срока, определен в мотивираното становище, като не се вземат предвид актовете, с които тази държава членка е решила да направи промените, описани в точка 37 от настоящото решение, без за тях да уведоми Комисията, нито да я осведоми за нивата на замърсяване с ТХМ в новите водоснабдителни зони за питейна вода.
- 45 В случая е безспорно, че превишаванията на параметричните стойности, предмет на настоящия иск, в това число и в трите обществени водоснабдителни зони, за които допустимостта на иска е оспорена, са установени на базата на данни, предоставени на Комисията от Ирландия, които не са били оспорени от тази държава членка нито в досъдебната фаза, нито пред Съда.
- 46 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че Комисията, която не разполага със собствени правомощия за разследване, зависи в голяма степен от сведенията, представени от съответната държава членка (вж. в този смисъл решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, C-494/01, EU:C:2005:250, т. 43). Следователно, ако Ирландия не е уведомила Комисията за промените, посочени в точка 36 от настоящото решение, и не ѝ е съобщила никакви данни, които позволяват да се установи, че качеството на питейната вода, доставяна на хората, които преди това са били свързани към обществените водоснабдителни зони на Drimoleague, Ring/Helvick и Grangemore, вече отговаря на параметричните стойности, определени в Директива 98/83 по отношение на концентрациите на ТХМ, Комисията няма как да знае дали такова привеждане в съответствие е било извършено преди изтичането на срока, определен в мотивираното становище.
- 47 Накрая, следва да се отбележи, че Съдът вече се е произнесъл, като не е уважил довод за отхвърляне на иск за установяване на неизпълнение на задължения по отношение на някои населени места с мотива, че вследствие на административно териториално преустройство тези населени места вече не съществуват. Ето защо не може да се приеме, че единствено въз основа на административни промени от ирландския вътрешноправен ред, извършени след официалното уведомително писмо на Комисията и имащи за последица извеждането от експлоатация на обществена водоснабдителна система, която не отговаря на установените с Директива 98/83 прагове, и включването на предходно обслужваната от тази система зона към нова обществена водоснабдителна зона, производството за установяване на нарушение във връзка с водоснабдяване, което не отговаря на

изискванията, е лишено от предмет единствено поради този факт (вж. по аналогия решение от 6 октомври 2021 г., Комисия/Италия (Система за събиране и пречистване на градските отпадъчни води), C-668/19, EU:C:2021:815, т. 40 и 41).

- 48 Всъщност, ако такова административно териториално преустройство може действително да доведе до спазването на пределно допустимите стойности, определени в Директива 98/83, Ирландия е следвало да уточни на Комисията в какво точно се изразява тази административна промяна, като посочи например, че водоснабдителната система е била обект на премахване и че съответната зона е била свързана към друга водоснабдителна система, както и данните, от които се установява, че с посочената промяна е решен проблемът със замърсяването на водите с ТХМ, т.е. че новото водоснабдяване с питейна вода е в съответствие с пределно допустимите стойности по Директива 98/83.
- 49 При това положение настоящият иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка е допустим, включително и в частта по отношение на обществените водоснабдителни зони Drimoleague, Ring/Helvick и Grangemore.

Б. По същество

1. По първото твърдение

- 50 С първото си твърдение Комисията упреква Ирландия в неизпълнение на задълженията ѝ съгласно член 4, параграф 1 от Директива 98/83 в 21 обществени водоснабдителни зони и в 9 частни групови водоснабдителни системи, в които параметричната стойност относно максималното допустимите концентрации на ТХМ в питейната вода, определени в част Б от приложение I към тази директива, са превишени.
- 51 Ирландия оспорва това неизпълнение на задължения, като отрича наличието на наложено с Директива 98/83 задължение за резултат, както и достатъчността на представените от Комисията доказателства относно твърдяното неизпълнение на задължения. Тази държава членка изтъква определен брой специфични фактори от естество да оправдаят превишаването на тези пределни стойности.

а) По задължението за резултат

1) Доводи на страните

- 52 Комисията припомня в исковата си молба, че член 4, параграф 1 от Директива 98/83 налага на държавите членки задължение за резултат, а именно за осигуряване на здравословност и чистота на водите, предназначени за консумация от човека.
- 53 В писмената си защита Ирландия възразява, че основното задължение на държавите членки съгласно тази разпоредба е задължение „да вземат необходимите мерки“ за осигуряване на здравословност и чистота на водите. Тя твърди, че тази разпоредба трябва да се тълкува с оглед на нейното съдържание, контекст и цели, а от това следвало, че посочената разпоредба не създава задължение за държавите членки за резултат. Дори и това да е така обаче, подобно задължение при всички положения не било абсолютно или безусловно.

- 54 Комисията твърди, че предложеното от Ирландия тълкуване противоречи на Договорите, на самата Директива 98/83 и на съдебната практика относно спазването на параметричните стойности. Съгласно член 288, трета алинея ДФЕС директивата обвързва държавите членки по отношение на постигането на даден резултат, а в случая член 4, параграф 1 от Директива 98/83 ги задължавал да следят за това концентрациите на ТХМ в питейната вода да не превишават параметричната стойност от 100 µg/l. Съответната държава членка следвало сама да реши какви мерки са необходими, за да се постигне този резултат, но за сметка на това нямала друг избор, освен да го постигне.
- 55 Съдът вече бил тълкувал член 4 от Директива 98/83 в смисъл, че тази разпоредба обвързва държавите членки относно нивото на качеството на водите, което следва да се постигне. Според Комисията това произтичало от решение от 31 януари 2008 г., Комисия/Франция (C-147/07, EU:C:2008:67), което се отнася до неизпълнение на задължението, произтичащо от тази разпоредба поради превишавания на пределно допустимите концентрации от нитрати и пестициди в питейната вода.
- 56 Комисията подчертава обстоятелството, че Ирландия не оспорва, че концентрациите на ТХМ в питейната вода превишават параметричната стойност от 100 µg/l в обектите, посочени в мотивираното становище. Напротив, тя винаги признавала наличието на проблем с приемливите нива на концентрации на ТХМ.
- 57 В писмената си дуплика Ирландия твърди, при условията на евентуалност, че задължението, възложено на държавите членки с член 4, параграф 1 от Директива 98/83, може да се разглежда частично като задължение за действие и частично като задължение за резултат.
- 58 Ирландия твърди, че тълкуването на тази разпоредба в смисъл, че с нея се налага абсолютно и безусловно задължение, не държи сметка за действителното положение в Ирландия. Възможно е там качеството на питейната вода не било постоянно, а вариало в зависимост от широк спектър от географски, физични и свързани с околната среда фактори, които се отразявали на нивата на концентрациите на ТХМ и за определени места правели много трудно спазването на установените с Директива 98/83 параметрични стойности, дори когато са взети всички необходими мерки.
- 59 Според Ирландия въпреки ограничения брой случаи на превишаване на концентрациите на ТХМ в питейната вода, били взети необходимите мерки за гарантиране на нейната здравословност и чистота в съответствие със задълженията съгласно член 4, параграф 1 от тази директива. От това следвало, че към датата на изтичане на срока за привеждане в съответствие, определен в мотивираното становище, тази държава членка е изпълнила задълженията си, произтичащи от тази разпоредба, а оттам и задълженията си, произтичащи от Договорите.

2) Съображения на Съда

- 60 Съгласно член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея, държавите членки имат задължение да спазват параметричната стойност от 100 µg/l относно общото максимално допустимо ниво на концентрация на ТХМ в питейната вода.
- 61 Ирландия твърди, че член 4, параграф 1 от тази директива не създава задължение за резултат по отношение на непревишаването на тази пределно допустима стойност.

- 62 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 288, трета алинея ДФЕС директивата е акт, който обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите членки, до които е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на формата и средствата за постигане на този резултат.
- 63 По настоящото дело този резултат за държавите членки се изразява в това да гарантират, че водопроводните води, предназначени за консумация от човека, отговарят на определен брой основни параметри за качество и здравословност, сред които и разглежданият по настоящия иск, а именно за максимално ниво на концентрации на ТХМ в питейната вода. По този начин от тези държави се изисква да направят така, че концентрациите да не превишават общо 100 µg/l.
- 64 Всъщност член 4, параграф 1 от Директива 98/83 гласи, че държавите членки трябва да вземат всички необходими мерки, за да гарантират, че водите, предназначени за консумация от човека отговарят на изискванията на тази директива.
- 65 Така Съдът вече е приел, по-специално в решение от 31 януари 2008 г., Комисия/Франция (C-147/07, EU:C:2008:67), че член 4 от Директива 98/83 обвързва държавите членки по отношение на минималните стандарти за качество, на които трябва да отговарят водите, предназначени за консумация от човека. В същия смисъл в решение от 14 ноември 2002 г., Комисия/Ирландия (C-316/00, EU:C:2002:657), Съдът е постановил, че Директива 80/778/ЕИО на Съвета от 15 юли 1980 г. относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека (ОВ L 229, 1980 г., стр. 11), заменена от Директива 98/83, налага не просто изискване за полагане на дължимата грижа, а задължение за резултат. Същото се отнася и до задължението на държавите членки по член 4, параграф 1 от Директива 98/83.
- 66 Следователно доводът на Ирландия, че тази разпоредба от правото на Съюза не предвижда задължение за резултат, трябва да се отхвърли.

б) По доказателствата

1) Доводи на страните

- 67 Ирландия упреква Комисията, че се основава на презумпцията, съгласно която, доколкото се твърди, че качеството на питейната вода в изброените в исковата молба 21 обществени водоснабдителни зони и 9 частни групови водоснабдителни системи не съответства на максимално допустимата концентрация на ТХМ, а именно 100 µg/l, то тази държава членка непременно не е изпълнила задълженията си, произтичащи от член 4, параграф 1 от Директива 98/83.
- 68 Посочената държава членка счита, че доколкото задължението, произтичащо от член 4, параграф 1 от Директива 98/83, е задължение за вземане на необходимите мерки с цел да се постигне даден резултат, а от Директива 98/83 е видно, че дори когато такива мерки са взети, понякога се оказва невъзможно да се спазят параметричните стойности, определени съгласно член 5 от нея, не е достатъчно Комисията да се позовава на подобна презумпция. Напротив, в случая е следвало Комисията да докаже с достатъчно доказателства, че що се отнася до посочените в приложение към исковата молба разпределителни мрежи,

Ирландия не е взела необходимите мерки, за да осигури здравословността и чистотата на водите, предназначени за консумация от човека, което тази институция не успяла да докаже.

- 69 Комисията припомня, че превишаването на дадена параметрична стойност е от фактическо и обективно естество, а данните, предоставени и неоспорени от Ирландия, са достатъчно красноречиви в това отношение.
- 70 Било вярно обаче, че Комисията трябва да представи на Съда необходимата информация, за да може той да установи наличието на неизпълнение на задължения, в което тя упреква държавите членки. Последните все пак били длъжни да съдействат на Комисията при изпълнението на нейната задача, а що се отнася до проверката на правилното практическо прилагане на националните разпоредби, които имат за цел да гарантират ефективното изпълнение на дадена директива, следвало да се отчете фактът, че тази институция, която не разполага със собствени правомощия за разследване в тази област, зависи в голяма степен от сведенията, предоставени от съответната държава членка.
- 71 В писмената си дуплика Ирландия твърди, че обстоятелството, че приетите от държава членка мерки пораждат действие и позволяват да се гарантира спазването на задълженията ѝ, произтичащи от дадена директива, едва след определено време, не означава, че посочените мерки не са били приети.

2) Съображения на Съда

- 72 Ирландия твърди, че Комисията не е успяла да предостави достатъчно доказателства, че във всяка една от разпределителните мрежи за питейна вода, посочени в нейната искова молба, тази държава членка не е взела необходимите мерки, за да осигури здравословността и чистотата на водите, предназначени за консумация от човека.
- 73 В това отношение следва да се припомни, че в производство за установяване на неизпълнение на задължения по член 258 ДФЕС Комисията следва да докаже наличието на твърдяното неизпълнение. Именно тази институция трябва да представи на Съда необходимите доказателства, въз основа на които той да провери дали е налице това неизпълнение на задължения, без Комисията да може да се позовава на каквато и да било презумпция (вж. в този смисъл решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 74 Съгласно член 4, параграф 3 ДЕС обаче държавите членки са длъжни да съдействат на Комисията при изпълнението на нейната задача, която съгласно член 17, параграф 1 ДФЕС е по-конкретно да гарантира, че разпоредбите на Договора и мерките, приети от институциите в съответствие с него, се прилагат (решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 75 Във връзка с това следва да се отчита фактът, че когато става дума за проверка на правилното практическо прилагане на националните разпоредби, които имат за цел да гарантират ефективното изпълнение на дадена директива, Комисията, която не разполага със собствени правомощия за разследване в тази област, зависи в голяма степен от сведенията, предоставени от евентуалните жалбоподатели, както и от засегнатата държава членка (решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 43 и цитираната съдебна практика).

- 76 От това по-специално следва, че когато Комисията е представила достатъчно доказателства за установяване на определени факти на територията държавата членка ответник, тази държава следва да оспори по същество и подробно така представените доказателства и произтичащите от тях последици (решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 44 и цитираната съдебна практика).
- 77 При такива обстоятелства националните власти всъщност следва първи да извършат необходимите проверки на място в дух на лоялно сътрудничество съгласно задължението на всяка държава членка да подпомага Комисията при изпълнението на нейната обща задача (решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 78 Именно по тази причина, когато Комисията се позовава на обстойни жалби, от които е видно многократно неизпълнение на разпоредбите на дадена директива, съответната държава членка е длъжна конкретно да оспори твърдените в тези жалби факти (решение от 26 април 2005 г., Комисия/Ирландия, С-494/01, ЕУ:С:2005:250, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 79 В случая следва да се отчете фактът, че данните, предоставени от самата Ирландия, които са свързани със спазването — или с превишаването — на параметричните стойности, определени в Директива 98/83, и по-конкретно в част Б от приложение I, що се отнася до концентрациите на ТХМ във водите, предназначени за консумация от човека, са научни данни, които не са поставени под съмнение от тази държава членка в досъдебната фаза, и които в този смисъл представляват обективни фактически данни.
- 80 Освен това, що се отнася до доказването от страна на Комисията, че тази държава членка е приела необходимите мерки, за да гарантира здравословността и чистотата на водите, предназначени за консумация от човека в съответствие със задълженията ѝ по Директива 98/83, макар съгласно член 288 ДФЕС и постоянната съдебна практика държавите членки да имат „свобода при избора на формата и средствата“ за прилагането на тази директива, те имат задължение да постигнат определения с нея резултат. Ето защо, макар Ирландия да е свободна при определяне на средствата за прилагане на посочената директива в своя вътрешен правен ред, предвид неговите особености, тя все пак е длъжна да спазва всички разпоредби и съответно да следи концентрациите на ТХМ в питейната вода да не превишават 100 µg/l на цялата ѝ територия.
- 81 Доколкото това задължение продължава да не е изпълнено към момента на изтичане на определения от Комисията срок в мотивираното становище, като са изтекли повече от седемнадесет години след датата, на която държавите членки са били длъжни да осигурят съответствие на своето положение с изискванията на Директива 98/83, следва да се приеме, че като се е основала на параметричните мерки, предоставени от Ирландия, които удостоверяват превишаване на пределно допустимите стойности на ТХМ в питейната вода във всички обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи, посочени в настоящия иск, Комисията е представила достатъчно доказателства в подкрепа на твърдяното неизпълнение на задължения. Следователно установените по този начин превишавания трябва да се считат за постоянни, без Комисията да е длъжна да представя допълнителни доказателства в това отношение.

в) По „специфичните и особени фактори“

1) Доводи да страните

- 82 Ирландия твърди, че специфични и отличителни фактори, свързани с географски особености и околна среда, а именно по-специално вида на нейните водоизточници, наличието на торф, полегати топографски склонове и по-обилни от средните валежи, трябва да бъдат взети предвид, тъй като в определени случаи те може значително да затруднят целта концентрациите на ТХМ в питейната вода да са в съответствие с пределните стойности, предвидени в Директива 98/83, по-конкретно когато става въпрос за едновременното поддържане на процес на ефикасна дезинфекция. Изискуемите мерки за отстраняване били в такъв обем, че налагали структурни решения, като например пускането на нови или съществено подобрени пречиствателни станции, което поради естеството си изисквало големи инвестиции на време и средства.
- 83 Комисията твърди в писмената си реплика, че самата Директива 98/83 предвижда, че държава членка може да не е в състояние да спази изцяло предвидените в нея задължения, като определя специфична рамка за възможни дерогации. Тази директива позволявала също така в изключителни случаи държава членка да се ползва от удължаване на срока за транспониране. Според Комисията Ирландия не е ползвала нито една от тези възможности.
- 84 Според Комисията Ирландия била наясно с проблема с несъответствието от почти двадесет години и *de facto* разполагала с много повече време от това, което би ѝ било предоставено в рамките която и да е от формалните дерогации. Нито геоложките фактори, нито изискванията, произтичащи от нормите в областта на териториалното устройство и/или околна среда, посочени от Ирландия, можели валидно да бъдат изтъкнати, за да оправдаят това продължително несъответствие.
- 85 В това отношение Ирландия подчертава, че в общ план питейната вода, разпределяна в тази държава членка, до голяма степен отговаря на изискванията на Директива 98/83 и че настоящото производство се отнася до един точно определен момент, а именно изтичането на срока за привеждане в съответствие, посочен в мотивираното становище.
- 86 Освен това, дори тълкуването на Комисията на член 4, параграф 1 от Директива 98/83 да било правилно и предвидените с тази директива дерогации да били изчерпателно изброени, това не променяло факта, че Съдът вече бил приел, че външни обстоятелства, които са извън контрола на държавите членки и които правят невъзможно или прекалено трудно спазването от тяхна страна на задълженията им по дадена директива, въпреки че е била приложена цялата дължима грижа, може да оправдае съществуването на положение, което при други обстоятелства би представлявало неизпълнение на задълженията им, произтичащи от правото на Съюза.

2) Съображения на Съда

- 87 Както е видно от точка 82 от настоящото решение, Ирландия изтъква наличието на определен брой географски, геоложки и екологични фактори, в това число и регулаторни, които в определени случаи правели целта за съответствие на нивата на концентрация на ТХМ в питейната вода с пределните стойности, предвидени с Директива 98/83, особено

трудно достижима. Освен това според тази държава членка наличието на посочените фактори налага прилагането на структурни решения, които изискват време и значителни финансови средства.

- 88 Както следва обаче от Директива 98/83, и по-специално от съображение 29 и член 9 от нея, тази директива дава възможност държава членка, която не е в състояние да спазва изцяло предвидените в нея задължения, да предвиди дерогации от параметричните стойности, определени в част Б от приложение I към тази директива. Освен това член 15 от посочената директива предвижда в изключителни случаи възможността държава членка да поиска продължаване на срока за транспониране.
- 89 В случая Ирландия не е използвала тези възможности.
- 90 Освен това предвиденото в член 258 ДФЕС производство почива на обективната констатация, че държава членка не е спазвала задълженията си по Договора за функционирането на ЕС или по акт на вторичното право (вж. в този смисъл решения от 1 март 1983 г., Комисия/Белгия, 301/81, EU:C:1983:51, т. 8, и от 4 март 2010 г., Комисия/Италия, C-297/08, EU:C:2010:115, т. 81).
- 91 При положение че е направена такава констатация, както в настоящия случай, е без значение е дали неизпълнението се дължи на волята на държавата членка, на която е вменено, на нейната небрежност или пък на евентуални технически трудности, с които се е сблъскала (решения от 1 октомври 1998 г., Комисия/Испания, C-71/97, EU:C:1998:455, т. 15, и от 4 март 2010 г., Комисия/Италия, C-297/08, EU:C:2010:115, т. 82).
- 92 Във всеки случай държава членка, която среща непреодолими за момента затруднения, които ѝ пречат да изпълни задълженията, произтичащи от правото на Съюза, може да се позовава на положение на форсмажор само в периода, необходим за отстраняване на тези затруднения (решение от 13 декември 2001 г., Комисия/Франция, C-1/00, EU:C:2001:687, т. 131).
- 93 В това отношение следва да се отбележи обаче, че географски и геоложки фактори, или фактори, свързани с околната среда, както и изисквания, произтичащи от нормите в областта на териториалното устройство и/или околната среда, изтъкнати от Ирландия, не могат да бъдат разглеждани като положение на форсмажор, което да оправдае обстоятелството, че близо седемнадесет години след срока по член 14 от Директива 98/83 тази държава членка не спазва задълженията си съгласно тази директива, въпреки че е имала възможност да предвиди временни дерогации на основание член 9 от тази директива. Всъщност изобщо не става въпрос за непредвидими събития в кратък период, които имат ограничено действие във времето, тъй като е безспорно, че Ирландия не е „поддържала ефективен и строг процес на дезинфекция“ в значителен брой обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи от влизане в сила на Директива 98/83, и при всички положения такъв е случаят към момента на изтичането на срока за привеждане в съответствие, посочен в мотивираното становище.
- 94 Следователно Ирландия не може валидно да изтъква доводи, свързани с особености на нейната територия от географско и геоложко естество, или околна среда, или пък с нормите в областта на териториалното устройство и/или околната среда, за да оправдае наличието на постоянно неизпълнение на задълженията си по Директива 98/83, особено предвид обстоятелството, че от една страна, превишаването на пределно допустимата

стойност за концентрации на ТХМ във водата, предназначена за консумация от човека, е установено за значителен период, а от друга, че Ирландия не е използвала предвидените с тази директива възможности за дерогации.

- 95 При тези обстоятелства следва да се приеме за установено, че като не е взела необходимите мерки, за да гарантира, че водите, предназначени за консумация от човека, отговарят на минималните изисквания за концентрация на трихалометани във водите в съответствие с параметричните стойности, определени в част Б от приложение I към Директива 98/83 в 21 обществени водоснабдителни зони: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply и Ballymagroarty, и в 9 частни групови водоснабдителни системи: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) и Keash, Ирландия не е изпълнила задълженията си по член 4, параграф 1 от Директива 98/83.

2. По второто твърдение

- 96 С второто си твърдение Комисията поддържа, че като не е следила в посочените в предходната точка обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, и като не е дала приоритет на прилагането на тези мерки, като се има предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората, Ирландия не е изпълнила задълженията си по член 8, параграф 2 от Директива 98/83.

а) Доводи на страните

- 97 Комисията припомня в исковата си молба, че съгласно член 8, параграф 2 от Директива 98/83, ако водите, предназначени за консумация от човека, не съответстват на параметричните стойности, определени по отношение на общата стойност на концентрациите на ТХМ в съответствие с част Б от приложение I към тази директива, съответната държава членка е длъжна да приеме „възможно най-бързо“ необходимите мерки за отстраняване „с оглед да се възстанови качеството“ на тези води, като вземе предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората.
- 98 В случая неспазването на параметричната стойност, определена за ТХМ, по дефиниция представлява потенциална опасност за здравето на хората, тъй като водите, които не отговарят на това минимално изискване не могат да се считат за чисти и здравословни.
- 99 Самата Ирландия обаче признава, че броят на случаите на превишаване на допустимото ниво на концентрации на ТХМ, установени на нейна територия, е висок в сравнение с останалите държави членки. Освен това, макар държавите членки да разполагат с известна свобода на преценка при определянето на мерките, които следва да се приемат, те трябва при всички случаи да направят така, че периодът на превишаване на пределно допустимите стойности да бъде възможно най-кратък. В случая обаче, като се вземат

предвид по-специално данните, доказващи превишавания през период от почти двадесет години, е безспорно, че Ирландия не е изпълнила това задължение. Всъщност, въпреки че Ирландия е била длъжна да се съобрази с параметричните стойности, считано от 26 декември 2003 г., и въпреки редовния обмен с Комисията по повод на това несъответствие от 2013 г. положението продължава да не е в съответствие с изискванията, при положение че са изтекли повече от десет години. По-специално, създаването на Irish Water през 2013 г. само доказва, че на Ирландия ѝ е отнело време да действа, като се има предвид, че срокът за транспониране на Директива 98/83 вече е бил изтекъл десет години по-рано.

- 100 Комисията отбелязва също така, че питейната вода се консумира в ежедневието и че за потребителите не съществува никакво друго леснодостъпно решение, ако водата за битови нужди не отговаря на минималните норми за чистота и здравословност, определени в Директива 98/83. Поради това тълкуването на израза „възможно най-бързо“ трябва да е относително стриктно.
- 101 Ирландия твърди, че Комисията не е доказала, че не е взела необходимите мерки, за да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, и заявява, че исковата молба почива на презумпции. Така например Комисията не била представила никакъв точен пример за мерки за корекция и/или прилагане, които е трябвало, но не са били взети от тази държава членка. Последната уточнява в това отношение, че е бил осъществен значителен напредък, като било постигнато дългосрочно съответствие във всички 73 обществени водоснабдителни зони, посочени в официалното уведомително писмо, с изключение на петнадесет от тях.
- 102 Ирландия твърди също така, че въз основа единствено на факта, че са били установени превишавания на нивата на ТХМ, макар и за дълъг период, все пак не означава, че мерките за корекция и/или за прилагане не са били взети. Освен това в значителен брой от случаите, предмет на настоящия иск, тази държава членка е трябвало да трансформира във времето мерките, считани за необходими, за да осигури дългосрочното съответствие на питейните води с изискванията на Директива 98/83, отделно от факта, че прилагането на структурни решения също отнемало време.
- 103 Ирландия не оспорва, че изразът „възможно най-бързо“, употребен в член 8, параграф 2 от Директива 98/83, означава, че необходимите мерки за отстраняване трябва да бъдат взети във възможно най-кратък срок. Оценката на този критерий обаче не можело да се извършва независимо от конкретното положение във въпросната държава членка. Следвало по-специално да се вземе предвид положението на съответната водоснабдителна система, за да се прецени дали необходимите мерки за отстраняване са били взети „възможно най-бързо“ по смисъла на този член 8, параграф 2, което Комисията не била направила в случая.
- 104 Комисията припомня, че както и в производството по установяване на нарушение като цяло, не била длъжна да представя списък от хипотетични мерки, които е можело да бъдат взети по отношение на всяка несъответстваща на изискванията обществена водоснабдителна зона. Освен това, противно на това, което твърди Ирландия, тя не се позовавала на никаква презумпция. Комисията подчертава, че не само е констатирала превишавания на параметричните стойности, определени за ТХМ, но и е установила, че тези превишавания продължават поне от 2012 г. и че сочените от Ирландия срокове, в

които да постигне дългосрочно спазване на параметричните стойности за концентрациите на ТХМ, в по-голяма част от случаите са били многократно забавяни по отношение на всички обществени водоснабдителни зони, посочени в настоящия иск.

б) Съображения на Съда

- 105 Съгласно член 8, параграф 2 от Директива 98/83, ако параметричната стойност, определена за концентрациите на ТХМ в питейната вода, е била превишена, съответната държава членка е длъжна да приеме „възможно най-бързо“ необходимите мерки за отстраняване и да им даде приоритет, за да се приведе нивото на тези концентрации в пределите, определени в част Б от приложение I към тази директива, като вземе предвид, наред с другото степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората.
- 106 Най-напред, Ирландия твърди, че Комисията не е доказала, че не е приела необходимите мерки за корекция, а твърдяното от Комисията неизпълнение на задължения в това отношение почива на презумпции. Комисията не била посочила никакъв точен пример за мерки за корекция и/или по прилагане, които е трябвало да бъдат приети от тази държава членка.
- 107 В това отношение следва да се припомни, че в производството за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение и следователно да представи доказателства, че държава членка не е спазила задължение, предвидено в разпоредба на правото на Съюза, без да може да се основава на някаква презумпция (решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), С-644/18, ЕУ:С:2020:895, т. 83). Въпреки това в случая не може да се приеме, че Комисията се основава само на обикновена презумпция, че Ирландия не е приела необходимите мерки за отстраняване по смисъла на член 8, параграф 2 от Директива 98/83, тъй като значителното по мащаб и продължителност превишаване на пределно допустимите стойности, както по настоящото дело, само по себе си е доказателство, че Ирландия не е приела такива мерки (вж. по аналогия решение от 4 март 2021 г., Комисия/Обединено кралство (Пределно допустими стойности-Азотен диоксид), С-664/18, ЕУ:С:2021:171, т. 135).
- 108 Съгласно постоянната съдебна практика обаче, макар държавите членки да разполагат с известна свобода на преценка при определянето на мерките, които следва да се приемат, последните трябва при всички случаи да позволяват периодът на превишаване на пределно допустимите стойности да бъде възможно най-кратък (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), С-644/18, ЕУ:С:2020:895, т. 136 и цитираната съдебна практика).
- 109 Освен това от преписката, с която разполага Съдът, е видно, че първоначално предвидените дати за привеждане в съответствие са били отлагани от Ирландия при всеки нов доклад за напредък, така че графикът на предвидените мерки за отстраняване също е претърпял значителни забавяния, като по този начин превишаванията на пределно допустимите концентрации на ТХМ са продължили поне от 2012 г.

- 110 Всъщност при публикуването на първия доклад за напредък забавяния в строителните работи по модернизацията вече били признати от Ирландия по отношение на 19 разпределителни мрежи от общо 81. Третият доклад за напредък отчита също забавяния по отношение на 23 разпределителни мрежи от общо 73. В отговора на официалното уведомително писмо Ирландия отлага срока за привеждане на положението си в съответствие за 2021 г., а в отговора си на мотивираното становище този срок отново е отложен, този път до 2023 г.
- 111 Също така, противно на това, което твърди Ирландия, неизпълнението на задължения може да остане системно и постоянно въпреки евентуалната тенденция към частично намаляване на нивата на превишаване, открояна в събраните данни, която обаче не води до това съответната държава членка да се съобрази с параметричните стойности, които е длъжна да спазва (вж. в този смисъл решения от 22 февруари 2018 г., Комисия/Полша, C-336/16, EU:C:2018:94, т. 65, и от 30 април 2020 г., Комисия/Румъния (Превишаване на пределно допустимите стойности за ПЧ₁₀), C-638/18, EU:C:2020:334, т. 70). Такъв именно е настоящият случай.
- 112 Всъщност от преписката, с която разполага Съдът, и от фактическите обстоятелства, припомнени при разглеждането на първото твърдение, е видно, че Ирландия явно не е приела своевременно подходящите мерки, за да гарантира възможно най-кратък период на превишаване на пределно допустимите стойности за концентрации на ТХМ в обществените водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи, за които се отнася настоящият иск. Така, както е посочено в точка 109 от настоящото решение, превишаването на пределно допустимите стойности остава системно и постоянно поне от 2012 г. в посочените зони и групови системи, независимо от задължението на тази държава членка да вземе всички подходящи и ефикасни мерки, и да даде приоритет на тяхното прилагане, за да се съобрази с изискването периодът на превишаване да е възможно най-кратък (вж. по аналогия решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), C-644/18, EU:C:2020:895, т. 146 и цитираната съдебна практика).
- 113 По този начин, въпреки че съгласно член 14 от Директива 98/83 Ирландия е била длъжна да вземе необходимите мерки, за да гарантира, че качеството на водите, предназначени за консумация от човека, е преведено в съответствие с тази директива в срок най-късно до 26 декември 2003 г., до изтичането на срока, определен от Комисията в мотивираното становище, или седемнадесет години след това, тази държава членка не е успяла да осигури привеждането в съответствие, въпреки осъществявания от 2013 г. редовен обмен с Комисията по повод на това несъответствие.
- 114 Впрочем такова положение само по себе си доказва, без да е необходимо по-подробно да се проучва съдържанието на приетите от Ирландия мерки в различните обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи, за които се отнася настоящият иск, че тази държава членка не е привела в действие подходящи и ефикасни мерки, нито е дала приоритет на тяхното прилагане, за да се прекрати превишаването на пределно допустимите стойности за концентрациите на ТХМ „възможно най-бързо“ по смисъла на член 8 от Директива 98/83 (вж. по аналогия решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), C-644/18, EU:C:2020:895, т. 147 и цитираната съдебна практика).

- 115 Що се отнася до изтъкнатия от Ирландия довод, че е необходимо съответната държава членка да разполага с достатъчно дълги срокове, за да може такива мерки да породят последици, следва да се констатира, че в случая тази държава членка *de facto*, както е видно по-специално от точки 93, 109 и 110 от настоящото решение, се е ползвала от особено дълъг срок, за да осигури привеждане на собственото си положение в съответствие с изискванията на Директива 98/83, с оглед на предвидените в нея срокове за тази цел, които са били приложими за всички държави членки (вж. по аналогия решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), C-644/18, EU:C:2020:895, т. 148 и цитираната съдебна практика).
- 116 Освен това, що се отнася до довода на Ирландия, че определените от нея срокове за привеждане в съответствие са съобразени с обема на необходимите структурни промени, за да се прекратят превишаванията на пределно допустимите стойности за концентрациите на ТХМ в питейната вода, като се вземат предвид по-специално трудностите, свързани с териториалното устройство, наличието на тресавища и полегати топографски склонове, средногодишното количество валежи, което е по-голямо от това на останалите държави членки, вида на ирландските водни басейни, които по принцип са богати на органични вещества, както и трудностите от социално-икономически и бюджетен характер, свързани с инвестициите, които трябва да се направят, следва да се припомни, че в отговор на подобни доводи Съдът вече е приел, че съответната държава членка трябва да докаже, че трудностите, на които се позовава, за да прекрати превишаванията на пределно допустимите стойности, са от такова естество, че изключват възможността привеждането в съответствие да се осъществи в по-кратки срокове (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), C-644/18, EU:C:2020:895, т. 151 и цитираната съдебна практика), което Ирландия не успява да докаже по настоящия иск.
- 117 Във всеки случай структурни трудности от социално-икономически и бюджетен характер, свързани със значителните инвестиции, които трябва да се направят, или пък с топографските условия, сами по себе си нямат извънреден характер и следователно не могат да оправдаят постоянното превишаване на параметричната стойност за концентрацията на ТХМ в питейната вода за период от повече от десет години (вж. по аналогия решение от 10 ноември 2020 г., Комисия/Италия (Пределно допустими стойности — ПЧ₁₀), C-644/18, EU:C:2020:895, т. 152 и цитираната съдебна практика).
- 118 От изложеното дотук следва, че нито един от изтъкнатите от Ирландия доводи не може да постави под съмнение извода, че тази държава членка не е изпълнила задължението си да гарантира, че периодът на превишаване на пределно допустимите стойности ще е възможно най-кратък, чрез приемането на необходимите мерки, за да се възстанови качество на питейната вода, което да е в съответствие с изискванията на Директива 98/83.
- 119 Що се отнася до упрека, отправен от тази държава членка по отношение на Комисията, че последната не ѝ е представила точни примери за мерки за отстраняване и/или по прилагане, които е трябвало да приеме, следва да се припомни, че тази институция не е длъжна да предоставя списък от хипотетични мерки, които е можело да бъдат взети по отношение на всяка несъответстваща на изискванията обществена водоснабдителна зона или частна групов водоснабдителна система. Всъщност такава практика би била в противоречие със суверенитета на държавите членки сами да избират средствата за прилагане на дадена директива на тяхна територия в определения от законодателя на Европейския съюз срок. Следователно, напротив, именно Ирландия е следвало да

определи във възможно най-кратък срок мерките, които счита за подходящи, за да се осигури привеждането на нейното положение в съответствие с оглед на пределно допустимите концентрации на ТХМ, определени в Директива 98/83, и да уведоми Комисията за тези мерки, както и за бъдещото развитие на това привеждане в съответствие.

120 Това е особено важно с оглед на рисковете за човешкото здраве и околната среда, до които води високата концентрация на ТХМ в питейната вода, посочени в точка 29 от настоящото решение. Ето защо, както изрично следва от член 5, параграф 2 от Директива 98/83, част Б от приложение I към нея определя прага на концентрация на ТХМ на литър, над който не може да се гарантира, че питейната вода е „чиста и здравословна“, като освен това държавите членки разполагат със свобода да определят по-стриктни норми. От това следва, че с оглед на постоянния си характер превишаването на параметричните стойности за концентрациите на ТХМ в питейната вода в обществените водоснабдителни зони и в частните групови водоснабдителни системи, посочени в настоящия иск, може да представлява потенциална опасност за здравето на хората.

121 Следователно второто твърдение, изтъкнато от Комисията, следва да бъде уважено.

122 По всички изложени съображения следва да се приеме за установено, че Ирландия:

- като не е взела необходимите мерки, за да гарантира, че водите, предназначени за консумация от човека, отговарят на минималните изисквания за концентрация на трихалометани (наричани по-нататък „ТХМ“) във водите в съответствие с параметричните стойности, определени в част Б от приложение I към Директива 98/83 в 21 обществени водоснабдителни зони: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply и Ballymagroarty, и в 9 частни групови водоснабдителни системи: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) и Keash, и
- като не е следила в горепосочените обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, и като не е дала приоритет на прилагането на тези мерки, като се има предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората,

не е изпълнила задълженията си по член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея и по член 8, параграф 2 от тази директива.

По съдебните разноски

123 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

124 След като Комисията е направила искане за осъждане на Ирландия и последната е загубила делото, тя трябва да бъде осъдена да заплати, наред с направените от нея съдебни разноски, и тези на Комисията.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

1) Ирландия,

- като не е взела необходимите мерки, за да гарантира, че водите, предназначени за консумация от човека, отговарят на минималните изисквания за концентрация на трихалометани (наричани по-нататък „ТХМ“) във водите в съответствие с параметричните стойности, определени в част Б от приложение I към Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 година относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека в 21 обществени водоснабдителни зони: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply и Ballymagroarty (Ирландия), и в 9 частни групови водоснабдителни системи: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) и Keash (Ирландия), и
- като не е следила в горепосочените обществени водоснабдителни зони и частни групови водоснабдителни системи необходимите мерки за отстраняване да бъдат взети възможно най-бързо с оглед да се възстанови качеството на водите, предназначени за консумация от човека, и като не е дала приоритет на прилагането на тези мерки, като се има предвид, наред с другото, степента, в която съответната параметрична стойност е била превишена, и потенциалната опасност за здравето на хората,

не е изпълнила задълженията си по член 4, параграф 1 от Директива 98/83 във връзка с част Б от приложение I към нея и по член 8, параграф 2 от тази директива.

2) Осъжда Ирландия да заплати съдебните разноски.

Подписи